

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 379/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F. P., s. r. o., B., konajúcej prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 4414/2012, sp. zn. Rvp 4415/2012, sp. zn. Rvp 4417/2012, sp. zn. Rvp 4418/2012, sp. zn. Rvp 4419/2012, sp. zn. Rvp 4421/2012, sp. zn. Rvp 4422/2012, sp. zn. Rvp 4424/2012, sp. zn. Rvp 4428/2012, sp. zn. Rvp 4431/2012, sp. zn. Rvp 4434/2012, sp. zn. Rvp 4435/2012, sp. zn. Rvp 4437/2012, sp. zn. Rvp 4439/2012 a sp. zn. Rvp 4441/2012 vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v bližšie neoznačených konaniach a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 4414/2012, sp. zn. Rvp 4415/2012, sp. zn. Rvp 4417/2012, sp. zn. Rvp 4418/2012,

sp. zn. Rvp 4419/2012, sp. zn. Rvp 4421/2012, sp. zn. Rvp 4422/2012,
sp. zn. Rvp 4424/2012, sp. zn. Rvp 4428/2012, sp. zn. Rvp 4431/2012,
sp. zn. Rvp 4434/2012, sp. zn. Rvp 4435/2012, sp. zn. Rvp 4437/2012,
sp. zn. Rvp 4439/2012, a sp. zn. Rvp 4441/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude
ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 4414/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom
predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. mája 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v bližšie neoznačených konaniach (súdny exekútorom vedených pod sp. zn. EX 47902011, EX 120952011, EX 121832011, EX 76892011, EX 59172011, EX 117372011, EX 9612011, EX 116632011, EX 131222009, EX 168862010, EX 67472011, EX 78522011, EX 11252011, EX 76582011 a sp. zn. EX 137872010, pozn.).

Zo sťažností (s takmer identickým obsahom odlišujúcim sa iba v označení povinného, čísla zmluvy o úvere a spisových značiek uvedených konaní, pod ktorými sú konania vedené u súdneho exekútora) vyplýva, že sťažovateľka v predmetných pätnástich veciach osobitne podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcie. Súdny exekútor následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií,

čím došlo k zákonnému založeniu jeho povinnosti rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že podľa jej názoru tieto veci nevykazujú znaky mimoriadnej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v týchto veciach. Sťažovateľka poukazuje aj na to, že jej dosiaľ neboli zo strany okresného súdu oznámené ani spisové značky, pod ktorými sa napádané exekučné konania vedú, preto ich identifikovala len pomocou označenia účastníkov a údajov, ktoré sú jej známe.

Sťažovateľka tvrdí, že vzhľadom na z jej pohľadu neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu podala 25. mája 2011 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosti na prietahy v ňou iniciovaných exekučných konaniach a že na tieto svoje sťažnosti nedostala dosiaľ žiadnu odpoveď.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

V petite sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaniach (bližšie neoznačených spisovou značkou) boli porušené ňou v sťažnosti označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov a aby bol okresný súd zaviazaný zaplatiť jej finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 4414/2012, sp. zn. Rvp 4415/2012, sp. zn. Rvp 4417/2012, sp. zn. Rvp 4418/2012, sp. zn. Rvp 4419/2012, sp. zn. Rvp 4421/2012, sp. zn. Rvp 4422/2012, sp. zn. Rvp 4424/2012, sp. zn. Rvp 4428/2012, sp. zn. Rvp 4431/2012, sp. zn. Rvp 4434/2012, sp. zn. Rvp 4435/2012, sp. zn. Rvp 4437/2012, sp. zn. Rvp 4439/2012 a sp. zn. Rvp 4441/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu v bližšie neoznačených konaniach

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Citované ustanovenia § 20 ods. 1 až ods. 3 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahujú aj na sťažnosti podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný pritom návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu (ktorý zrejme koncipoval samotný návrh, pozn.) v texte sťažností ani v ich petitoch neuviedla spisové značky, pod ktorými sú ňou namietané konania vedené okresným súdom.

Sťažovateľka tiež napriek tomu, že na úvodnej strane sťažností uvádza ako prílohy „*listiny podľa textu*“, ústavnému súdu (okrem splnomocnenia) v prílohe nedoručila žiadne písomné podklady.

Uvedené nedostatky podaní indikujú v prvom prípade taký stupeň neurčitosti petitu, že ho treba považovať za nevykonateľný, a v druhom prípade (absencia príloh) zase neumožňujú ústavnému súdu náležite preskúmať prípustnosť sťažností podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. V tomto prípade je prípustnosť sťažností viazaná na vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľke zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľka oprávnená podľa § 62 ods. 1 zákona o súdech.

Ústavný súd zdôrazňuje, že právny inštitút predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a s ním spojené náležitosti, ktoré musí každý návrh obsahovať, nie je samoučelný, pretože týmto postupom sa skúmajú podmienky konania a bez ich splnenia nie je ústavný súd oprávnený vo veci konať.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky dospel k záveru, že sťažnosti vykazujú také nedostatky zákonom predpísaných náležitostí, že nemožno preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom. Na uvedenom nič nemení ani sťažovateľkino tvrdenie, že jej dosiaľ neboli zo strany okresného súdu oznámené spisové značky konaní, pod ktorými sa ňou iniciované exekučné konania vedú. Sťažovateľka totiž nijako nepreukázala, že by tieto údaje žiadala oznámiť a že by jej ich okresný súd odmietol sprístupniť. Ústavný súd preto uvedené dôvody

považoval za dostatočné na odmietnutie sťažností pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri ich predbežnom prerokovaní.

Ústavný súd v súvislosti s tým poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, ktorými už odmietol z obdobných dôvodov v zásade identické sťažnosti sťažovateľky (pozri napr. uznesenia sp. zn. I. ÚS 283/1012, I. ÚS 284/2012, I. ÚS 306/2012, III. ÚS 263/2012, III. ÚS 275/2012 a sp. zn. III. ÚS 282/2012).

Ústavný súd nad rámec uvedeného dodáva, že pokiaľ ide o sťažovateľkou uvádzané, ale nepreukázané podanie sťažností na prietahy v bližšie neoznačených konaniach 25. mája 2011 predsedovi okresného súdu (ďalej len „sťažnosť na prietahy“), ide o tvrdenia sčasti účelové, pretože z podaní sťažovateľky vyplýva, že v troch prípadoch (sp. zn. Rvp 4418/2012, sp. zn. Rvp 4435/2012 a sp. zn. Rvp 4439/2012) malo dôjsť k podaniu sťažností na prietahy v deň spísania (resp. jeden deň pred samotným spísaním) návrhov na vykonanie exekúcie. V ďalších štyroch prípadoch (sp. zn. Rvp 4415/2012, sp. zn. Rvp 4417/2012, sp. zn. Rvp 4421/2012 a sp. zn. Rvp 4424/2012) malo dôjsť k podaniu sťažností na prietahy predtým (menej ako dva mesiace), ako sťažovateľka spísala návrhy na vykonanie exekúcie, ktorých doručením sa mali napadnuté konania iba začať. Na základe uvedeného by s poukazom na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažností vo vzťahu ku konaniam vedených ústavným súdom pod uvedenými spisovými značkami aj pre ich neprípustnosť.

Rozhodovaním o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky sa už ústavný súd nezaoberal, pretože sa to vzhľadom na opísané okolnosti prípadu a ustálené právne závery stalo v danej veci bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2012